

בדצמבר 1838 הוא מודה כי לא תמיד מצאו גמטריאותיו של רפאפורט חן בעיניו.<sup>143</sup> צונץ שם את לבו באופן מיוחד בספרו: Gottesd. Vorträge d. Juden, Berlin 1832 לגמטריאות הללו, התגלית הנפלאה הזאת של רפאפורט, כמו שהוא קורא להן, וקיבלן ברצינות גמורה, באמרו כי שום איש לא יחזיק שווי כזה למקרה בעלמא.

אבל בכל זאת נמצא אחד שהרס בניין-שוא זה כולו. איש בלתי נודע עד כה מברודי העיר התקומם בספרו „ראבי״ה“, ראשי תיבות שמו „ר׳ אליקים בן יהודה המילזאהגי“, באופן כה בהיר ומוכיח נגד דברים כאלה ודומים להם של החכמים המכובדים כמיסדי חכמת ישראל המודרנית, עד כי דנו את דבריו בשתיקה והשתדלו שלא יגדילו את קולה של הביקורת הזאת, זאת אומרת לא הזכירו את שמה ברבים עד היום הזה. ברם היא פעלה בלחש והביאה — אם גם בלי הזכרת המקור הזה — לתיקוני איזו שגיאות וטעויות בהבנה.

מבקרנו מקדיש למשחקי הגמטריאות מאמר מיוחד ובו הוא מוכיח כי הציון שהוא בגמטריא „מני אלעזר בירבי יעקב קיליר“, כלומר שהמספר הכללי שלו הוא 1164, הוא גם בגמטריא מדויקת: „אני שלמה יהודה ליב הכהן רפאפורט“; „אני ליפמאן דאקטור צינץ מברלין“ או: „הקטן הלוי משה לאנדא מדפיס מפראג“. ודרך אגב הוא מביא עוד דוגמאות רבות שעל פיהן יכולים לחשב גמטריאות חדשות. המלה הראשונה, „בראשית“ במספר 913, היא בגמטריא „מני הקטן אלעזר קאליר“, כי גם מלים אלו הן במספר 913. גם המלים הראשונות בתורה שבעל פה „מאימתי קורין“ (867) הן בגמטריא „אלעזר ברבי הקליר“. „חושבנא דדין כחושבנא דדין“, אמרו הקדמונים.

לוצאטו וצונץ לא השתמשו יוחר במשחקים כאלה. רק רפאפורט החזיק בהם עוד זמן רב וחזר גם בשנותיו האחרונות על דבריו הראשונים, כי במגילת איכה, שאין שם מחברה נקרא עליה, ועל-פי הבריתא בבבא בתרא דף טו, א מיוחסת היא לירמיהו הנביא, נרמז שם המחבר במלים „אני הגבר“, שהן בגמטריא „ירמיהו“ (271).

בהזדמנות זאת, אם גם לא בקשר שלם עם השיחה הספרותית — ובשם זה הנבחר על ידי בעצמי נמצאת כבר בקשת סליחה להפסקה זאת — רוצה אני להראות על שני מקרים אשר צורתם המקורית נשתנתה על ידי אופן גמטריאי ועל-ידי מקרא ראשי תיבות.

הראשון הוא הטור או השולחן ערוך בארבעת חלקיו:

אורח חיים בגמטריא רס"ג	יורה דעה בגמטריא ש'
אבן העזר בגמטריא של"ה	חשן משפט בגמטריא תשפ"ז